

Den större gulbenan ger ett alert intryck. Foto: Torbjörn Winqvist

Reserapport - Skånska vinterfåglar 18 - 21 januari 2018

Större gulbena och Hans Larsson

Årets januariresa till Skåne bjöd på behagligt vinterväder och finfina obsar på nästan alla målarter. Tempot var lugnt, fokus låg på att finna intressanta arter, snarare än att maximera antalet kryss. Särskilt minns vi närobsen på en större gulbena och Hans Larssons målande beskrivning av hur vanliga och ovanliga trutar bestäms.

Om resan

Tåget avgick kl 08:20 på torsdagsmorgonen från Sthlm C mot Lund, dit vi anlände efter drygt fyra timmars vilsam färd. Reseledarna hämtade strax två minibussar och vi kunde lasta in och åka mot den första lokalen.

Alla nätter bodde vi i Lotsvillans fräscha vandrarhem invid Falsterbo-kanalens södra mynning. Första kvällen inhandlades mat till följande dagars frukostar och matsäckar. Angenäma middagar intogs på restaurangerna Milenium och Lotus, båda i närbelägna Höllviken. Varje dag avslutades med artgenomgång och något eftersnack. Hemresan från Lund på söndagen avgick kl 14:18, något tidigare än vanligt pga banarbeten, och vi ankom till Sthlm C kl 19:40.

Första och sista dagen prioriterades lokaler i södra Skåne. Fredagen gick mot västkusten där rariteten större gulbena fått högsta prioritet, tillsammans med lokaler på Bjäre- och Kullahalvöarna. Lördag följde vi sydkusten åt öster och vidare upp till Simrishamn, där vi hade stämt träff med trutspecialisten Hans

Larsson. På söndagen var planen framför allt att få se den större skrikörn som syntes i trakten.

Deltagarna

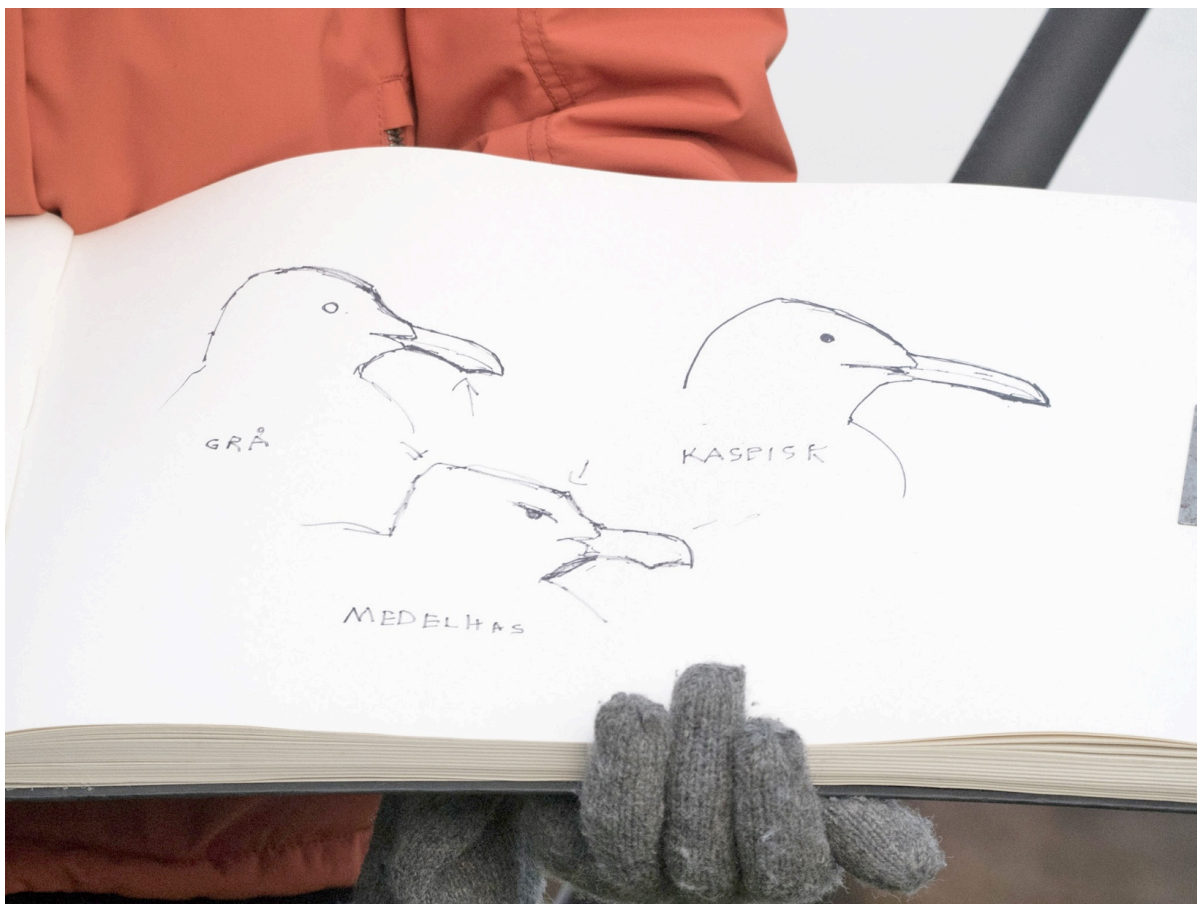
Christer Fritzell och Torbjörn Winqvist ledde resan som gick för tolfte gången.

Deltagare på resan var Bernt Gustin, Erik Halldén, Eva Karlsson, Gustav Knall, Håkan Nord, Jarl Schubert, Karin Hendahl, Leif Lindholm, Mikael Rosengren, Monica Ahlberg, Rolf Lindskog, Siw Rundgren, Staffan Bergsmark och Ulf Törnblom.

Mikael Rosengren ställde upp som chaufför för den andra bussen, med Karin Hendahl vid sin sida som kompetent kartläsare.

Hans Larsson

Välkänd fågelmålare, ledamot av raritetskommittén och trutspecialist, hade lovat att beskriva för oss hur ovanliga trutar som kaspisk trut och medelhavstrut kan identifieras. Vi fick en teorilektion om bl a näbb- och huvudformer och vad som karakteriserar fjäderdräkterna vid olika åldrar, vilket Hans illustrerade med penna och skissblock. Därpå följde en kommenterad genomgång av ett antal trutar på piren i Simrishamns småbåtshamn som vi kunde följa genom tuberna. En utomordentligt lärorik och trevlig stund, ett stort tack till Hans för att han ville ställa upp för oss!

Lutningen på den kaspiska trutens panna liknade Hans vid en barnbacke, gråtrutens vid en normalbacke och medelhavstrutens vid en svart pist. Foto Karin Hendahl

Hans Larsson undervisar. Foto: Karin Hendahl

Skådningen

Några dagar innan resan hade ett stort snöoväder dragit över landet, varför det var osäkert om fåglar som tidigare hade larmats fortfarande fanns kvar. Bland dessa ansåg deltagarna att två arter stod ut - den trestjärniga amerikanska rariteten större gulbena som funnits en tid vid Hallandskusten och den större skrikörn som rört sig i rovfågelstrakterna väster om Börringesjön.

Milt väder utan blåst och god sikt gav väldigt bra förutsättningar under de tre första dagarna, sista dagen kom dimma. Vid denna tid är solen uppe från 08:30 till 16:00.

Totalt sågs 95 arter (fåglar som setts av minst två personer). Flera arter kunde ses bättre än vanligt, vi hade flyt. Några som vi särskilt minns är tre roständer, mängderna oblyga smådoppingar, toppskarvar i bästa morgonljus, alla vita storkar som stod på hustak eller flög omkring oss, den större gulbena som valde att landa alldeles framför oss, hornugglan som satt helt fritt i sin tuja och flocken med kornsparvar. Samtliga deltagare fick livskryss.

Nedan pekas de viktigaste lokalerna ut och de mer anmärkningsvärda fåglar som kunde ses där. Övriga fåglar som sågs på flera/många platser framgår av artlistan mot slutet.

Den kända tujan vid van Dürens väg i Lund och en av hornugglorna. Foton: Karin Hendahl och Torbjörn Winqvist.

De viktigaste lokalerna och arterna

Torsdag 10/1

Lund – i en hög tuja på en innergård vid van Dürens väg kunde vi se tre hornugglor gömma sig bland grenarna medan en fjärde satt helt öppet.

Lunds reningsverk – som vanligt mängder med fågel i de tillsammans 1,5 km långa dammarna, framför allt änder och smådoppingar.

Bläsänder i en av dammarna vid Lunds reningsverk. Foto: Torbjörn Winqvist

Flyinge kungsgård – till vår glädje satt ett 50-tal vita storkar i bon på taken eller på andra upphöjda platser, några flög över våra huvuden.

Hardeberga stenbrott – vi anlände strax efter solnedgången, efter en stunds väntan syntes en berggöv sitta på taket till en industribyggnad och hoa på andra sidan brottet.

Vi sågs vid Flyinge kungsgård. Foto: Torbjörn Winqvist

Fredag 19/1, avfärd 06:30

Dagen inleddes i mörker med sträckkörning upp till Bjärehalvön, drygt 15 mil, dit vi ankom lagom till första skådarljuset c:a 08:15.

Toppskarvar med tydliga tofsar på Svarteskär utanför Torekov. Foto: Karin Hendahl.

Torekovs rev – en flock med målarten skärsnäppor upptäcktes krypa omkring nära revets spets. Mängder med änder, svanar, skrakar, sjöorrar ute på havet, medan ängspiplärkor födosökte längs strandvallarna av tång.

Torekovs hamn – på sydspetsen av Svarteskär, en klippa sydväst om hamnen, fann vi tre toppskarvar bland alla storskarvar, med tydliga tofsar i vackraste solsken. En skärpiplärka och en skärsnäppa höll till på skärets norra del. På en klippa söder om Hallands Väderö upptäcktes två pilgrimsfalkar. Flockar med tobisgrisslor passerade på långt håll.

Den större gulbenan på väg mot oss. Foto: Monica Ahlberg

Björkäng – den långa sandstrand norr om Morup där den större gulbenan länge funnits. Till vår lycka flög den mot oss och landade helt nära, kameran knattrade.

Kulltorp – på ett fält strax syd Ängelholm betade hundratals sångsvanar inkl minst en mindre sångsvan och de tre roständer som larmats.

Sandön Utvälinge – i den breda havsviken syntes mängder med sjöfågel bl a många storspovar. Några hörde skäggmesar pinga inifrån vassen.

Häljaröds hamn – utomordentlig utsiktsplats över havet och kusten strax väst om Rönnen.

Bakom piren i Ystads småbåtshamn sågs forsärlan. Foton: Karin Hendahl och Torbjörn Winqvist.

Lördag 20/1, avfärd 07:45

Albäcksåns mynning – här letade vi efter ärlor och annan småfågel efter stränderna men fann inga. Mängder av änder och sjöfågel på havet.

Ystads småbåtshamn – en forsärla födosökte bland tången i strandkanten.

Ingelstorps ängar – de förväntade gässen var någon annanstans. Men vi fick flera obsar på rovfågel som fjällvråk, blå kärrhök, havsörn och röd glada.

Fika och skådning vid Ingelstorps ängar (Kabusa): Foto: Karin Hendahl

Blå kärrhökshona på jakt efter mat nära kornsparvarna vid Hammar. Foto: Monica Ahlberg

Hammar – en flock om minst 50 kornsparvar rörde sig mellan raden av hamlade pilar och träddungar längre åt öster. Rovfåglar siktades åt olika håll i det öppna landskapet.

Sandhammaren – från utsiktsplatsen har man en vid vy över havet på denna sträcklokal. Någon korsnäbb eller annan småfågel stod inte att finna i tallsko-gen innanför.

Simrishamns småbåtshamn – förutom Hans Larssons trutlektion fick vi en del obsar inne i hamnbassängen och norrut över havet.

Tommarpsån vid väg 9 – försök på kungsfiskare och andra fåglar i det sista kvällsljuset.

Söndag 21/1, avfärd 08:15

Lotsvillan – innan avresan prioriterades en stunds skådning över vattnen söder om kanalen. Svärter, salskrakar, bergänder och skäggdoppingar syntes i morgonljuset bland mängder av andra fåglar, inte minst vigg.

Vombsjöns utlopp – där Kävlingeån forsar ut från sjön brukar flera kungsfiskare hålla till. Någon bra obs fick vi inte men däremot rörde sig en varfågel nära bron. Sjön var islagd.

Tornfalken siktades invid vägen och kunde foograferas från bussen. Foto: Karin Hendahl.

Vombs ängar – larmade arter (ägretthäger, skogssnäppa, gäss) syntes inte till. På väg från ängarna spatserade en vit stork invid vägkanten och framme vid väg 11 kunde stora mängder gäss tubas in, bl a säd- och blåsgäss.

StOFs revisor granskar detaljer. Foto: Monica Ahlberg

Törringedungen – dagens mållart större skrikörn hade senast syns nära Törringe, så dit for vi. Många skådare syntes vänta och spana här och där i dimman. Vi sökte oss till Törringedungen i hopp om bättre sikt och en kopp kaffe. Strövtåg i dungen gav bl a brandkronad kungsfågel. Tiden tog slut och vi fick fara mot tåget.

Text: Torbjörn Winqvist

Foton: Monica Ahlberg, Karin Hendahl och Torbjörn Winqvist

Gruppen porträtterad på Vombs ängar. Från vänster Torbjörn Winqvist, Staffan Bergsmark, Jarl Schubert, Håkan Nord, Christer Fritzell, Bernt Gustin, Gustav Knall, Erik Halldén (skymd), Ulf Törnblom, Siw Rundgren, Eva Karlsson, Mikael Rosengren och Monica Ahlberg. På knä står från vänster Rolf Lindskog, Leif Lindholm och Karin Hendahl. Foto: Karin Hendahls kamera

Sedda arter och vilka dagar de sågs

		18 jan.	19 jan.	20 jan.	21 jan.	Summa dagar
Knölsvan	<i>Cygnus olor</i>	1	1	1	1	4
Mindre sångsvan	<i>Cygnus columbianus</i>		1			1
Sångsvan	<i>Cygnus cygnus</i>	1	1	1	1	4
Sädgås	<i>Anser fabalis</i>	1	1		1	3
Bläsgås	<i>Anser albifrons</i>		1		1	2
Grågås	<i>Anser a. anser</i>	1	1	1	1	4
Kanadagås	<i>Branta c. canadensis</i>	1	1	1	1	4
Vitkindad gås	<i>Branta leucopsis</i>		1		1	2
Rostand	<i>Tadorna ferruginea</i>		1			1

Gravand	<i>Tadorna tadorna</i>	1	1		2
Bläsand	<i>Anas penelope</i>	1	1	1	4
Snatterand	<i>Anas strepera</i>	1	1	1	3
Kricka	<i>Anas c. crecca</i>	1		1	3
Gräsand	<i>Anas p. platyrhynchos</i>	1	1	1	4
Brunand	<i>Aythya ferina</i>	1			1
Vigg	<i>Aythya fuligula</i>	1	1	1	4
Bergand	<i>Aythya marila</i>			1	2
Ejder	<i>Somateria m. mollissima</i>		1	1	3
Alfågel	<i>Clangula hyemalis</i>		1	1	3
Sjörre	<i>Melanitta nigra</i>		1	1	2
Svårta	<i>Melanitta fusca</i>		1	1	3
Knipa	<i>Bucephala clangula</i>	1	1	1	4
Salskrake	<i>Bucephala c. clangula</i>		1	1	2
Småskrake	<i>Mergus serrator</i>		1	1	3
Storskrake	<i>Mergus m. merganser</i>	1	1	1	4
Fasan	<i>Phasianus colchicus ssp.</i>	1		1	3
Smålom	<i>Gavia stellate</i>		1	1	2
Smådopping	<i>Tachybaptus r. ruficollis</i>	1		1	2
Skäggdopping	<i>Podiceps c. cristatus</i>			1	2
Svarthakedopping	<i>Podiceps auritus</i>			1	2
Storskarv	<i>Phalacrocorax c. carbo</i>	1	1	1	4
Toppskarv	<i>Phalacrocorax a. aristotelis</i>		1		1
Gråhäger	<i>Ardea c. cinerea</i>	1	1	1	4
Vit stork	<i>Ciconia ciconia</i>	1		1	2
Röd glada	<i>Milvus m. milvus</i>		1	1	3
Havsörn	<i>Haliaeetus albicilla</i>		1	1	2
Blå kärrhök	<i>Circus c. cyaneus</i>	1	1	1	4
Sparvhök	<i>Accipiter n. nisus</i>	1			1
Ornvöråk	<i>Buteo b. buteo</i>	1	1	1	4
Fjällöråk	<i>Buteo l. lagopus</i>		1	1	2
Tornfalk	<i>Falco t. tinnunculus</i>	1	1	1	4
Pilgrimsfalk	<i>Falco p. peregrinus</i>		1		1
Rörhöna	<i>Gallinula c. chloropus</i>	1			1
Sothöna	<i>Fulica a. atra</i>	1		1	3
Trana	<i>Grus grus</i>		1	1	2
Strandskata	<i>Haematopus ostralegus</i>		1		1
Ljungpipare	<i>Pluvialis apricaria</i>			1	1
Tofsvipa	<i>Vanellus vanellus</i>			1	1
Skärnsnäppa	<i>Calidris maritima</i>		1		1
"Isländsk rödbena"	<i>Tringa totanus robusta</i>			1	1
Storspov	<i>Numenius a. arquata</i>		1	1	2
Större gulbena	<i>Tringa melanoleuca</i>		1		1
Skrattmåså	<i>Larus ridibundus</i>	1	1	1	4
Fiskmåså	<i>Larus c. canus</i>	1	1	1	3
Gråtrut	<i>Larus a. argentatus</i>	1	1	1	4
Havstrut	<i>Larus marinus</i>		1	1	2

Tobisgrissla	<i>Cepphus grylle</i>		1				1
Tamduva	<i>Columba livia (domest.)</i>	1	1	1	1		4
Ringduva	<i>Columba p. palumbus</i>	1	1	1	1		4
Turkduva	<i>Streptopelia d. decaocto</i>				1		1
Berguov	<i>Bubo bubo</i>	1					1
Hornuggla	<i>Asio otus</i>	1					1
Gröngöling	<i>Picus viridis</i>				1		1
Ängspiplärka	<i>Anthus p. pratensis</i>		1	1	1		3
Skärpiplärka	<i>Anthus s. spinoletta</i>		1				1
Forsärla	<i>Motacilla c. cinerea</i>				1		1
Sidensvans	<i>Bombycilla garrulus</i>				1		1
Gärdsmyg	<i>Troglodytes t. troglodytes</i>	1	1	1	1		4
Rödhake	<i>Erithacus r. rubecula</i>	1	1	1	1		4
Koltrast	<i>Turdus m. merula</i>	1	1	1	1		4
Björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	1	1	1	1		4
Kungsfågel	<i>Regulus regulus</i>					1	1
Brandkronad kungsfågel	<i>Regulus ignicapilla</i>					1	1
Skäggmes	<i>Panurus b. biarmicus</i>		1				1
Blåmes	<i>Parus c. caeruleus</i>	1	1	1	1		4
Talgoxe	<i>Parus m. major</i>	1	1	1	1		4
Nötväcka	<i>Sitta Europaea</i>					1	1
Trädkrypare	<i>Certhia familiaris</i>					1	1
Varfågel	<i>Lanus excubitor</i>					1	1
Skata	<i>Pica p. pica</i>	1	1	1	1		4
Kaja	<i>Corvus m. monedula</i>	1	1	1	1		4
Råka	<i>Corvus f. frugilegus</i>	1	1	1	1		4
Kråka	<i>Corvus corone cornix</i>	1	1	1	1		4
Korp	<i>Corvus c. corax</i>		1	1	1		3
Stare	<i>Sturnus v. vulgaris</i>		1	1			2
Gråsparv	<i>Passer d. domesticus</i>				1		1
Pilfink	<i>Passer m. montanus</i>		1	1			2
Bofink	<i>Fringilla c. coelebs</i>		1			1	2
Bergfink	<i>Fringilla montifringilla</i>					1	1
Grönfink	<i>Carduelis c. chloris</i>		1				1
Steglits	<i>Carduelis c. carduelis</i>	1					1
Grönsiska	<i>Carduelis spinus</i>					1	1
Domherre	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>					1	1
Gulspurv	<i>Emberiza c. Citrinella</i>		1	1			2
Kornspurv	<i>Emberiza c. calandra</i>				1		1

Totalt:

95 arter